

Masarykovo gymnázium, Příbor, příspěvková organizace

Hravě k finanční gramotnosti

Soutěž „Navrhni projekt“

Autoři:

Jan Dobeš

Matěj Ivánek

Alena Slavíková

Darja Tomšů

Vedoucí učitel:

Mgr. Ivana Opršalová

Masarykovo gymnázium

*** Příbor ***

příspěvková organizace -3-

Ředitel školy:

Mgr. Pavel Kerekeš

Masarykovo gymnázium, Příbor, příspěvková organizace, Jičínská 528, Příbor

Obsah

Obsah.....	2
1. Popis výchozího stavu.....	4
2. Předpokládané cíle projektu	5
3. Aktivity projektu	6
3.1 Přehled aktivit.....	6
3.2 Přednášky pro žáky SŠ	6
3.3 Simulační hry a konkrétní příklady z praxe.....	7
3.3.1 Simulační hra pro střední školy	7
3.3.2 Simulační hra pro základní školy a ročníky nižšího gymnázia	7
3.3.3 Konkrétní příklady z praxe řešené s využitím tabletu na konkrétních příkladech s využitím Chromebooků.	7
3.4 Tvorba pomůcek pro realizaci aktivit projektu.....	8
3.4.1 Metodické příručky s popisem simulačních her	8
3.4.2 Pojmový slovník pro žáky SŠ.....	8
3.4.3 Metodická příručka pro práci s Chromebooky	8
3.4.4 Komiks pro žáky ZŠ a primy.....	9
3.5 Setkání realizačního týmu a učitelů k metodickému a obsahovému pojetí konkrétních aktivit.....	9
4. Časový harmonogram	10
4.1 První fáze - příprava přednášek.....	10
4.2 Druhá fáze projektu - tvorba materiálů pro realizaci.....	10
4.3 Třetí fáze projektu - realizace zamýšlených aktivit projektu	11
5. Příjemce podpory	13

6.	Volba zdroj financování	14
7.	Rozpočet.....	15
8.	SWOT analýza	17
9.	Udržitelnost projektu.....	19
	ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ	20
	Přílohy	21
	Příloha č.1 Základní pojmy finanční gramotnosti ŠVP	21
	Příloha č.2 Příklad simulační hry pro SŠ.....	22
	Příloha č.3 Příklad simulační hry pro ZŠ	26
	Příloha č.4 Příklad metodické příručka pro práci s Chromebooky	30
	Příloha č.5 Příklad komiksu	32

1. Popis výchozího stavu

„Tři pětiny domácností mají problémy s rodinným rozpočtem

Praha – Až 58 % Čechů a jejich domácností obtížně vychází se svým současným příjmem. Celá třetina lidí se navíc během roku dostala do velmi obtížné finanční situace. Vyplývá to z aktuálního průzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění (CVVM). Výsledky jsou téměř totožné jako loni, na podzim 2012 ale mělo problémy s rodinným rozpočtem zhruba o deset procent lidí více.“

13. 11. 2014 15:50, autor: ČT24

„Exekuci přibývá. Každý pátý Čech se někdy zadlužil

Praha – Neschopnost platit běžné platby a následná půjčka, po které mnohdy naskakují další a další pokuty za její nesplácení - do takové situace se během života dostal každý pátý Čech. Ty nejvážnější případy pak končí exekucí a soudem. Vyplývá to z průzkumu společnosti STEN MARK v rámci takzvaného Dne bez dluhů.“

12. 11. 2014 20:53, autor: ČT24

S podobnými informacemi se setkáváme v denním tisku, televizi takřka každý den. Mnoho lidí si neumí poradit s finanční situací a často se dostává do finanční dluhové pasti.

Z tohoto důvodu jsme se začali zajímat, jak a kde se mladí lidé a děti mohou naučit řešit finanční situace a připravit se na složité otázky finančního světa. Provedli jsme průzkum na základních školách, do kterých jsme chodili, informovali jsme se na gymnáziu. Zjistili jsme, že se finanční gramotnost většinou vyučuje v 7. a 9. ročnících základních škol a v kvartě na nižším gymnáziu, dále ve 3. ročníku a v seminářích na vyšším gymnáziu. Dále jsme zjistili, jakými vyučovacími metodami a formami výuka probíhá a s jakými pojmy se žáci seznamují (viz příloha č.1). Zjistili jsme, že se většinou jedná o klasické formy výuky, chybí praktická cvičení a neformální zábavné metody.

Přivedlo nás to na myšlenku vytvořit soubor simulačních her a praktických cvičení pro použití na základních školách a gymnáziích, ve kterých si žáci budou moci zábavnou a hravou formou procvičit dovednosti finanční gramotnosti. Podpořil nás i zájem oslovených základních škol a vstřícný postoj vedení našeho gymnázia, které náš nápad velmi kladně přijalo.

2. Předpokládané cíle projektu

Hlavním cílem projektu je rozvinout a zlepšit dovednost žáků základních škol a gymnázií orientovat se ve světě financí. Chceme u žáků zlepšit připravenost pro život související s odpovědností za finanční jednání. Žáci by měli umět předejít finanční pasti, zlepšit schopnost srovnávat různé produkty a služby na finančním trhu a volit pro sebe ty nejvhodnější s ohledem na konkrétní životní situace. V neposlední řadě je důležitým záměrem projektu naučit žáky naplánovat si, spravovat a vést svůj rozpočet, případně rozpočet celé rodiny.

Cílovou skupinou jsou žáci 7. a 9. tříd zúčastněných základních škol a kvarty (celkem 10 tříd), žáci 3. ročníků vyššího gymnázia (3 třídy) a žáci seminářů vyššího gymnázia.

Realizační tým

Jan Dobeš, Matěj Ivánek, Alena Slavíková, Darja Tomšů, Veronika Kučová, vedoucí učitel a učitelé základů společenských věd, českého jazyka a výtvarné výchovy.

3. Aktivity projektu

3.1 Přehled aktivit

Přednášky pro žáky SŠ a jejich učitele

Simulační hry a konkrétní příklady z praxe

- a) simulační hra pro žáky střední školy
- b) simulační hra pro žáky primy a druhého stupně základních škol
- c) konkrétní příklady z praxe řešené s využitím Chromebooku – žáci střední školy

Tvorba pomůcek pro realizaci aktivit projektu a jejich pilotní ověření

- a) metodické příručky s popisem simulačních her
- b) pojmový slovník pro žáky SŠ
- c) metodická příručka pro práci s Chromebookem
- d) komiks pro žáky primy a druhého stupně základních škol

Setkání realizačního týmu a učitelů k metodickému a obsahovému pojetí konkrétních aktivit.

Vyhodnocení projektu.

3.2 Přednášky pro žáky SŠ

Jsou prvním krokem projektu, propojí praxi zkušených odborníků s informacemi ze světa financí a povedou k následné tvorbě materiálů.

Přednášky budou uspořádány dvě a budou na sebe tematicky navazovat. Téma první přednášky je “Osobní finance” a bude zde projednáván rodinný rozpočet a finanční past. Druhá přednáška nese název “Finanční portfolio a jeho diverzifikace” (rozdělení rizik) a bude zaměřena na důchodové spoření, spoření, investice a pojištění.

Přednášky budou pro žáky 3. a 4. ročníků vyššího gymnázia. Všechny výše zmiňované přednášky budou součástí plánu práce příslušných předmětových komisi. Délka přednášky včetně dotazů je stanovena na dvě vyučovací hodiny.

Přednášek se zúčastní nejen žáci, ale i učitelé zapojení do projektu.

3.3 Simulační hry a konkrétní příklady z praxe

3.3.1 Simulační hra pro střední školy

Cílem simulační hry je zažít skutečnou finanční situaci a zábavnou formou si vyzkoušet situaci, do které se může dostat každý z nás. Příklad viz příloha č. 2.

Simulační hra pro střední školy bude následovat po přednáškách, na které by měla tematicky navazovat. Bude součástí vyučovacích hodin základů společenských věd nebo ekonomie a mezinárodních vztahů nebo matematiky (popřípadě seminářů s problematikou finanční gramotnosti). Hru povede učitel dotčeného předmětu a zástupci realizačního týmu, kteří se na přípravě podíleli. Hra bude trvat 1-2 vyučovací hodiny. Při hře budou použity materiály vytvořené v rámci tohoto projektu.

3.3.2 Simulační hra pro základní školy a ročníky nižšího gymnázia

Cíl simulační hry je stejný jako u simulační hry pro žáky střední školy. Zábavnou formou prožít skutečnou finanční situaci. Hra bude řešit jednodušší finanční problémy. Příklad viz příloha č. 3.

Hry budou zařazeny do vyučovacích hodin občanské nauky nebo matematiky nebo dalších předmětů, které mají ve svém obsahu zařazenu finanční gramotnost. Aktivity povedou členové realizačního týmu a učitelé proškolení v rámci tohoto projektu. Hra bude trvat 1-2 vyučovací hodiny. Při hře budou používány vytvořené metodické pokyny a pomůcky.

3.3.3 Konkrétní příklady z praxe řešené s využitím tabletu, na konkrétních příkladech s využitím Chromebooků.

Cílem této aktivity je procvičení finanční gramotnosti pomocí vyhledávání konkrétních, aktuálních údajů na internetu a jejich zpracování. Žáci se budou učit pracovat v reálném prostředí finančního světa. Využívány budou konkrétní finanční produkty.

Aktivita je určena pro žáky vyššího gymnázia, a to v předmětech základy společenských věd a ekonomie a mezinárodní vztahy. Bude součástí vyučovacích hodin. Povede ji učitel, který bude vycházet ze zpracovaných metodických materiálů. Viz příloha č. 4.

Žáci při své práci budou využívat kompletní balík Google Apps pro vzdělávání (Gmail, Google Disk, atd.), se kterým má gymnázium již mnoholetou zkušenost.

3.4 Tvorba pomůcek pro realizaci aktivit projektu

3.4.1 Metodické příručky s popisem simulačních her

Příručky budou obsahovat popis aktivit a pomůcek k realizaci simulačních her. Budou využívány vyučujícími i v následujících letech, čímž bude zajištěna udržitelnost projektu do budoucna.

Pomůcku vytvoří realizační tým. Bude obsahovat více variant her. Tisk a kompletaci zajistí odborná tiskařská firma. Bude vytvořena varianta pro druhý stupeň základní školy a kvartu a pro střední školu. Příručky budou tištěny a kompletovány odbornou firmou a následně pilotně ověřeny v hodinách občanské výchovy a základů společenských věd.

3.4.2 Pojmový slovník pro žáky SŠ

Slovniček bude obsahovat soubor pojmu vycházejících ze školních vzdělávacích programů zúčastněných škol. Jejich rozsah byl součástí úvodního průzkumu a je uveden v příloze č.1. Bude využíván v hodinách základů společenských věd a ekonomie a mezinárodních vztahů. Bude k dispozici i vyučujícím obou typů škol.

Slovník vytvoří realizační tým s vyučujícími základů společenských věd a ekonomie a mezinárodních vztahů. Bude vytisknout a kompletován odbornou tiskařskou firmou.

3.4.3 Metodická příručka pro práci s Chromebooky

Příručka bude sloužit pro učitele základů společenských věd, ekonomie a mezinárodních vztahů a seminářů s problematikou finanční gramotnosti. Bude obsahovat soubor metodických pokynů a návodů pro konkrétní zadání a řešení finanční situace (založení hypotéky, porovnání půjček různých finančních společností, důchodové pojištění, hledání nejvýhodnější nabídky aj.).

Příručku vytvoří vyučující gymnázia a realizační tým. Bude v tištěné i digitální podobě, aby bylo možné průběžně metodickou příručku doplňovat. K dispozici bude i dalším

školám na webových stránkách školy. Po vytvoření bude pilotně ověřena v hodině semináře ekonomie a mezinárodních vztahů.

3.4.4 Komiks pro žáky ZŠ a primy

Komiks bude pracovat s příběhem postavičky, která hravou a veselou formou provádí děti světem financí a která bude vysvětlovat vybrané pojmy.

Komiks budou vytvářet žáci gymnázia v hodinách výtvarné výchovy pod vedením vyučujících. Příběh navrhne realizační tým a obsah bude konzultovat s vyučujícím základů společenských věd a českého jazyka. Bude využíván v hodinách občanské výchovy na základních školách a v kvartě na gymnáziu. Případně by mohl doplnit výuku i v nižších ročnících. Bude tištěn a kompletován odbornou firmou. Příklad komiksu- příloha č. 5. Bude pilotně ověřen v hodinách občanské výchovy.

3.5 Setkání realizačního týmu a učitelů k metodickému a obsahovému pojetí konkrétních aktivit

Cílem setkání bude vysvětlit obsah vytvořených aktivit a metodických návodů.

Setkání proběhne po pilotním ověření aktivit na gymnáziu. Na setkání se vytvoří harmonogram jednotlivých aktivit, který může být zapracován do plánu jednotlivých zúčastněných škol.

3.6 Vyhodnocení projektu

Hodnocení budou probíhat průběžně v návaznosti na jednotlivé fáze projektu. Na závěrečném hodnocení proběhne zhodnocení konkrétních aktivit a celého projektu. Bude provedena SWOT analýza projektu, abychom mohli zkušenosti zapracovat do případných dalších projektů.

4. Časový harmonogram

Harmonogram projektu byl nastaven na jeden a půl roku. Zahájen bude v září 2015 a ukončen v únoru 2017. Je rozdělen do tří fází.

4.1 První fáze - příprava přednášek

Kdy	Co	Kdo – člen týmu	Jak
Září - říjen	Organizační zajištění přednášek	Realizační tým	Oslovení odborníků z oboru financí
Listopad	1. přednáška	Lektor	V rámci plánu práce příslušných předmětových komisí
Prosinec	2. přednáška	Lektor	V rámci plánu práce příslušných předmětových komisí

4.2 Druhá fáze projektu - tvorba materiálů pro realizaci

Kdy	Co	Kdo – člen týmu	Jak
Leden - únor	Tvorba pojmového slovníku pro žáky SŠ a učitele	Žáci gymnázia a učitelé ZSV	V hodinách ekonomie a mezinárodních vztahů zařadit všechny pojmy finanční gramotnosti užívané na ZŠ a SŠ
Leden - únor	Výběr a nákup Chromebooků	Realizační tým a vedoucí učitel	Vyhledání prodejců, cenový průzkum
Březen - duben	Tvorba metodických pokynů pro použití Chromebooků	Učitelé ZSV a realizační tým	Společná práce realizačního týmu
Březen	Příběh pro komiks	Realizační tým a učitelé ZSV	Vytvoření příběhů s použitím pojmu pro finanční gramotnost
Březen -	Tvorba komiksu	Žáci gymnázia a	V hodinách výtvarné

květen		učitelé výtvarné výchovy	výchovy na základě daných příběhů
Březen - květen	Tvorba simulačních her	Realizační tým a vedoucí učitel	Na realizačních schůzkách
Duben	Výběr tiskařské firmy	Realizační tým a vyučující Vv	Průzkum trhu
Květen - červen	Ověřování metodických pokynů pro Chromebooky a jejich doplnění	Učitelé ZSV	Ve výuce na gymnáziu
Květen - červen	Ověřování simulačních her a komiksu	Učitelé ZSV a občanské výuky	Ve výuce na gymnáziu
Červen	Tisk a kompletace slovníků, komiksu	Realizační tým	Tiskařská firma
Červen	Hodnocení průběhu projektu	Realizační tým a zúčastnění učitelé	Schůzka
Červen	Setkání realizačního týmu a učitelů k metodickému a obsahovému pojetí konkrétních aktivit	Realizační tým a zapojení učitelé	Schůzka všech zúčastněných v prostorách Masarykova gymnázia, Příbor, p. o.

4.3 Třetí fáze projektu - realizace zamýšlených aktivit projektu

Kdy	Co	Kdo – člen týmu	Jak
Červen - září	Vytvoření harmonogramu simulačních aktivit pro základní školy (ZŠ)	Realizační tým a vedoucí učitel	Oslovení zúčastněných ZŠ
Září - prosinec	Simulační hry na gymnáziu	Realizační tým a učitelé ZSV a občanské výuky	V rámci dohodnutých vyučovacích hodin na gymnáziu

Září - prosinec	Simulační hry na ZŠ	Realizační tým a učitelé vyučující finanční gramotnost (občanská nauka, matematika)	V rámci dohodnutých vyučovacích hodin na ZŠ
Prosinec	Závěrečné vyhodnocení průběhu projektu	Realizační tým a zúčastnění učitelé	Schůzka - SWOT analýza projektu
Prosinec - únor	Zpětná vazba	Realizační tým, zúčastnění	Dotazníky zúčastněným, schůzky realizačního týmu
Prosinec - únor	Výstup z projektu	Realizační tým	Vyhodnocení dotazníků, schůzky realizačního týmu

5. Příjemce podpory

Příjemcem podpory a zároveň spolufinancovatelem bylo Masarykovo gymnázium, Příbor, příspěvková organizace.

6. Volba zdroje financování

Pro financování našeho projektu jsme zvolili: operační program „*Výzkum, vývoj a vzdělání*“ prioritní osu 3 „*Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělání*“ a specifický cíl 5 „*Zvyšování kvality vzdělání a odborné přípravy včetně posílení jejich relevance pro trh práce*“.

Zdrojem finančních příjmů s ohledem na operační program jsou strukturní fondy EU, konkrétně Evropský sociální fond.

Druhým zdrojem financování bude Masarykovo gymnázium, Příbor, příspěvková organizace.

Zdrojem finančních příjmů s ohledem na operační program jsou strukturní fondy EU, konkrétně Evropský sociální fond. Podíl příspěvku je 85% z celkové částky, což činí **307 776,50 Kč**.

Druhým zdrojem financování bude Masarykovo gymnázium, Příbor, příspěvková organizace. Podíl školy je 15%, což činí **54313,50 Kč**.

7. Rozpočet

Evidenční číslo	Položka	Cena	Počet	Cena celkem v Kč	
1. Lidské zdroje - mezisoučet				219 700,-	
1.1	Odměna lektorů	300,- /hodinu	3	900,-	
1.2	Odměna realizační tým – žáci	150,- /hodinu	702	105.300,-	
1.3	Ověření materiálu vytvořených v rámci projektu	250,- /hodinu	454	113.500,-	
2. Služby - mezisoučet				17.750,-	
2.1	Nákup služeb - tisk	16,-	500	8.000,-	
2.2	Licence na dálkovou správu k Chromebookům	Chrome management console	650,-	15	9.750,-
3. Nákup materiálů - mezisoučet				120.000,-	
3.1	Acer Chromebook 13 ¹	8.000,-	15	120.000,-	
4. Cestovné - mezisoučet				2.640,-	
4.1	Příbor - Nový Jičín a zpět	25,-	96	2.400,-	
4.2	Příbor - Hukvaldy a zpět	20,-	12	240,-	
5. Jiné náklady - mezisoučet				2.000,-	
5.1	Kancelářské náklady			2.000,-	
Celkem:				362.090,-	

Legenda:

- 1. Lidské zdroje**
 - 1.1 Cena stanovena pro dva lektory podle průměru zjištěných cen
 - 1.2 Náklady stanoveny pro 5 členů realizačního týmu

První etapa - odměna za 2 hod/týden	120 hodin	18.000,- Kč
Druhá etapa - odměna za 4 hod/týden	480 hodin	72.000,- Kč
Třetí etapa - odměna podle počtu tříd	102 hodin	15.300,- Kč
 - 1.3 Náklady stanoveny pro 3 učitele, druhá etapa 4 učitelé

První etapa - odměna za 2 hod/ týden	36 hodin	9.000,- Kč
Druhá etapa - odměna za 4 hod/týdně a za ověřování aktivit	394 hodin	98.500,- Kč
Třetí etapa odměna podle počtu tříd	34 hodin	8.500,- Kč
- 2. Služby**
 - 2.1 Cena stanovena podle průzkumu trhu a webových stránek
<http://www.cenytisku.cz/sheetprint/?type=folderi>
 - 2.2 Chrome management console – cena stanovena podle <http://netmail.cz/>
- 3. Nákup materiálů**
 - 3.1 Cena stanovena podle průzkumu trhu a webových stránek <http://www.czcz.cz/search?q=fulltext=chromebook>
- 4. Cestovné**
 - 4.1 Cestovné stanoveno pro 3 osoby (učitele) ZŠ Nový Jičín a pro 5 členů realizačního týmu - realizace aktivit na ZŠ Nový Jičín
 - 4.2 Cestovné pro 1 učitele a 5 členů realizačního týmu na ZŠ Hukvaldy
- 5. Jiné náklady**
 - 5.1 Kancelářské náklady (papír, fixy, obálky, malířský materiál aj.)

¹ Chromebooky byly vybrány z důvodu zachování kontinuity v pořizování nových žákovských zařízení na gymnáziu. Škola má rovněž s těmito zařízeními zkušenost. Dalším významným důvodem je jejich bezúdržbovost, jednoduché ovládání a nenáročnost z hlediska dalších finančních nákladů - není potřeba pořizovat MS Office, antivirus atd. Chromebooky tak mohou být plně integrovány do IT infrastruktury naší školy.

8. SWOT analýza

Silné stránky

- Posílení znalostí finanční gramotnosti netradiční, zábavnou formou.
- Spolupráce základních škol a gymnázia, zapojení více věkových skupin.
- Zapojení více vyučovacích předmětů.
- Zapojení více aktivit směřujících k naplnění hlavního cíle – zlepšení finanční gramotnosti žáků.
- Získání informací od odborníků z praxe.
- Udržitelnost projektu.

Slabé stránky

- Odchod některých členů realizačního týmu z důvodu ukončení studia (maturanti).

Příležitosti

- Silný realizační tým.
- Chut' a energie vytvořit materiály.
- Nadšení pro jejich realizaci.
- Posílení spolupráce mezi školami a třídami.
- Rozšíření projektu o další aktivity.
- Možnost následného doplnění a vylepšení programů a materiálů.

Hrozby

- Časová náročnost - obava z nedotažení projektu ze strany realizačního týmu a spolupracovníků projektu (přednášející, školy, ...).
- Narušení harmonogramu nepředvídatelnými okolnostmi.
- Problémy se spolufinancováním.

Eliminace rizik

- Rizikům bychom chtěli předejít dobrou motivací a důsledným vysvětlením záměru projektu.

- Vhodným plánováním a dodržováním stanovených termínů.
- Průběžnou kontrolou a hodnocením projektu.

9. Udržitelnost projektu

Cílem projektu je vytvoření pojmového slovníku pro učitele a žáky, vytvoření komiksu pro žáky ZŠ a nižšího stupně gymnázia, využití tabletu s programem simulujících konkrétní finanční situace a soubor simulačních her, které se budou využívat i v dalších školních letech. Mohou být doplňovány o další simulační hry a programy. Materiály budou zpracovány i s návodem, proto budou nezávislé na asistenci žáků realizačního týmu.

Uvedené aktivity mohou být s ohledem na svůj přínos zařazeny do výchovně vzdělávacích strategií zúčastněných škol.

Projekt nabídne metodikum KVIC Nový Jičín.

Projekt zveřejníme na webových stránkách gymnázia a nabídne jej dalším školám.

Naším záměrem v udržitelnosti bude aktivity vytvořené v rámci projektu každoročně opakovat. Projektové materiály se stanou vlastnictvím škol, které se do projektu zapojily. V případě potřeby bude realizační tým připraven spolupracovat na aktivitách vytvořených v rámci tohoto projektu i na školách, které o ně projeví zájem.

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

My, níže podepsaní studenti střední školy

..... *MASARYKOVO GYMNAZIUM PŘÍBOR, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE*

tímto čestně prohlašujeme, že jsme autory návrhu projektu

..... *HRAVÉ K FINANČNÍ GRAMOTNOSTI*

Projekt jsme vypracovali samostatně za pomoci pedagoga pro účely soutěže Navrhni projekt. Veškeré další zdroje uvádíme v projektovém návrhu.

V Příboře, dne 26. 11. 2014

JMÉNA A PODPISY ČLENŮ TÝMU

Jméno a příjmení: *Matej IVÁNEK* Podpis: *Ivanek*

Jméno a příjmení: *Jan DOBES* Podpis: *Dobes*

Jméno a příjmení: *Darja TOMŠU* Podpis: *Tomsu*

Jméno a příjmení: *Alena SLAVÍKOVÁ* Podpis: *Slavíková*

Jméno a příjmení pedagoga: *Ivana OPRŠALOVÁ* Podpis: *Ivana Opršalová*

Přílohy

V příloze jsou mimo jiné uvedeny prvotní návrhy simulačních her a metodických pokynů. Jde pouze o nástin, který by byl obsahově a metodicky v rámci projektu dopracován.

Příloha č.1 Základní pojmy finanční gramotnosti ŠVP

a) Oslovená základní škola

definice pojmu majetek, vlastnictví, peníze a majetek, peníze (historie peněz, funkce peněz), materiální a duchovní hodnoty, formy vlastnictví a způsoby ochrany, rozpočet (osobní, rodinný, státní), úspory, rozpočet domácnosti, deficit, platební karty, debetní karty, úrok, rozpočet státu, druhy pojištění, produkty finančního, trhu, výroba, obchod, služby - tržní vztahy a mechanismy (nabídka, poptávka, trh, podstata fungování trhu), význam daní, DPH, podnikání, nabídka a poptávka trhu, tvorba cen, inflace, splátkový prodej, investice, úvěry, leasing, banky a jejich služby

b) Nižší gymnázium

práce, pracovní síla, mzda, plat, konto, účet, kontokorent, ekonomie, ekonomika, makroekonomie, mikroekonomie, úrok, úvěr, hypotéka, zástavní právo, elektronické bankovnictví, depozita, peněžní ústavy, dotace, akcie, dividenda, deficit, daň, rozpočet, pojištění, cenné papíry, burza CP, devizy

c) Vyšší gymnázium

inflace, deflace, ČNB, debetní účet, kontokorent, kreditní karta x debetní karta, spořící účet, e-banking, RPSN, úrok, poplatky za vedení účtu, za výběr z bankomatu, devizový účet, dividenda, nebankovní půjčka, hypotéční úvěr, překlenovací úvěr, finanční krize, dluhová past, insolvenční rejstřík, minimální mzda, finanční portfolio, diverzifikace portfolia, dluhopis, cenný papír, akcie, investiční spoření, důchodové spoření, pojištění, hedžový fond, HDP, kapitál, kurzové riziko, likvidita, úroková sazba, rating, pojištění, terminovaný a neterminovaný vklad.

Příloha č.2 Příklad simulační hry pro SŠ

Název: Z krize ven

Délka: cca 2 vyučovací hodiny

Pomůcky: Chromebook

Průběh hry:

Hra bude pro skupinky 4-5 žáků. Každá skupina (rodina) má individuální scénář. Každá rodina bude mít svého/své finanční poradce (učitel matematiky nebo jiný finančně gramotný nadšenec). Za ním půjdou pro radu ohledně řešení situace. Ten jim dá na výběr z možných řešení (hypotéka, zastavení domu, oddlužení, podnikatelský úvěr). Skupina (rodina) s tímto odejde. Na internetu si členové rodiny vyhledají, co vlastně obnáší hypotéka nebo oddlužení, také budou s internetem spolupracovat při zpracovávání výsledku. Výsledek je úspěšné zastavení domu nebo oddlužení atd. Pro zpestření mohou finanční poradci požadovat veškeré účetnictví v eurech nebo jiné měně, aby si žáci vyzkoušeli přepočty. Dále mohou žáci jednat s finančními poradci ze zahraničí, budou tedy konverzovat v cizím jazyce. Cílem je úspěšné zvládnutí situace, které doložené písemně, úhledně zformátované, předloží svému finančnímu poradci, který výsledek přijme, nebo zamítne a pošle k přepracování.

JMÉNA: Karel Buben, Anna Bubnová, Prokop Buben (13 let), Ignác Buben (2 roky)

ZPŮSOB ŘEŠENÍ: oddlužení

POČÁTEČNÍ STAV FINANCÍ:

- příjem pana Karla: 15.000,00 Kč
- mateřská: 7.000,00 Kč
- Ignác: - 1.000,00 Kč
- Prokopovy zájmy: - 1.000,00 Kč
- pojištění rodinného domu: - 2.000,00 Kč
- strava: - 5.000,00 Kč
- energie: - 2.500,00 Kč
- pojištění automobilu: - 500,00 Kč

- splátka půjčky (500.000,00 Kč): - 8.000,00 Kč
- splátka automobilu (150.000,00 Kč): - 3.500,00 Kč
- *Měsíční rozdíl: - 1.500,00 Kč*

PRŮBĚH ŘEŠENÍ PROBLÉMU:

V tomto případě je použito jako řešení oddlužení. To znamená, že rodině Bubnových bude odpuštěno 70% dlužných částek, budou tedy muset splatit pouze 30%, ale jejich příjmy budou sníženy na životní minimum, což je v případě rodiny o 2 dospělých, jednoho dítěte do 6 a jednoho dítěte od 6 do 15 let s celkovým příjmem 22.000,00 Kč pouhých 9.850,00 Kč.

30% z 500.000 Kč je 150.000 Kč a z 8.000 Kč měsíční splátky se stává 2.400 Kč.

30% z 150.000 Kč je 45.000 Kč a z 3.500 Kč měsíční splátky se stává 1.050 Kč.

Z původního dluhu o výši 750.000,00 Kč a měsíční splátkou 12.500,00 Kč se stal dluh o výši 195.000,00 Kč s měsíční splátkou pouze 3.740,00 Kč.

FINANČNE PO VYŘEŠENÍ FINANČNÍHO PROBLÉMU:

- příjem rodiny po oddlužení 9 850,00
- mateřská; 7 000,00 Kč
- Prokopovy zájmy; - 1000,00 Kč
- Ignác; - 1000,00 Kč
- pojištění rodinného domu; - 2.000,00 Kč
- strava; - 5.000,00 Kč
- energie; - 2.500,00 Kč
- pojištění automobilu; - 500,00 Kč
- splátka půjčky po oddlužení (150.000,00 Kč); -2.400,00 Kč
- splátka automobilu (45.000,00 Kč); - 1.050,00 Kč
- *Měsíční rozdíl: 1.400 Kč*

Název: Udrž svou prestiž

Délka: 45 minut

Cíl: zůstat v plusu (příjmy-výdaje) po celou dobu

Průběh hry:

Hráči jsou rozděleni do 4 skupin A, B, C a D:

- A. nejmajetnější skupina, počáteční stav: 1.000.000,- Kč, rodinný dům
- B. majetná skupina, počáteční stav: 500.000,- Kč, byt s nájmem
- C. méně majetní, počáteční stav: 100.000,- Kč, byt v podnájmu
- D. málo majetní, počáteční stav: 50.000,- Kč, bez přístřeší

Prvních 5 minut probíhá burza - od obchodníka je nutno nakoupit co nejvíce zboží podle předem určeného seznamu (viz *Seznamy skupin na burzu, Nabídka na burze*). Dalších 5 minut musí každý prodat co nejvíce věcí či je vyměnit za jiné, a ty se poté pokusit prodat. Po 10 minutách probíhá zhodnocení stavů a zahajuje se aukce. Na aukci je možno dražit nemovitosti, předměty apod. (lze prodávat i svůj vlastní dům/byt a zbylé věci z předchozích burz, viz *Aukce*). Po aukci následuje tzv. konec měsíce - vyúčtování všech výdajů. Ti, kteří se posunuli se ziskem do vyšších skupin, získávají navíc kartičky s příležitostmi (příjezd rodinných známých – výdaje, výhry ve sportce – příjmy, viz *Kartičky s příležitostmi*). Po desetiminutové aukci se zahajuje vrcholná fáze. Ve vrcholné fázi jsou vyčleněny prostory pro aukce, burzu a poradenství. Úkolem se nyní stává zůstat co nejdéle ve hře, přičemž v pětiminutových cyklech je nutno získat nové příjmy (např. prodej nemovitosti, výhodná aukce, apod.) – pokud se tak nestane, pak přechází skupiny na poradenství, kde jim mohou být vypůjčeny potřebné částky. Zároveň se v cyklech zvyšují požadavky na stav účtu.

SEZNAMY SKUPIN NA BURZU:

- A. majetek v zahrádkářské kolonii, zařídit nový obývací pokoj
- B. garáž, oblečení pro syna a dceru (pro každého bundu, kalhoty, tenisky, trička)
- C. květiny na narozeniny svého bratra, catering na narozeninovou oslavu
- D. pracovní notebook, 2 náčrtníky

NABÍDKA NA BURZE:

Na burze je možno smlouvat, a pokusit se tak snížit požadované ceny – v závorkách jsou uvedeny částky při slevách. Pokud částka v závorce uvedena není, nelze částku snížit.

- majetek v zahrádkářské kolonii – 120.000,- (po prvním smlouvání 100 000,- po druhém smlouvání 80.000,-)
- architekt – 70.000,- (první smlouvání 65.000,- po druhém smlouvání odmítnout)
- garáž – 130.000,-
- oblečení – 17.000,- (po slevě 16 000)
- květiny – 4.000,-
- catering – 14.000,-
- notebook - v cenách 18.000,- až 35.000,- (uvážení kupce, možno smlouvat na nejnižší částku 18.000,-)
- náčrtník - 150/ks

AUKCE:

- Princip: kdokoli nabízí cokoli + speciální kupec nabízí dřevěné výtvory v rozmezí 1.000,-až 150.000,- jako počáteční cena.

KARTIČKY S PŘÍLEŽITOSTMI:

- příjezd příbuzných - výdaje 1.500,-
výhra v loterii - zisk 3.500,-
- narození synovce (oslava) - výdaje 1.000,-
- dědictví po zesnulé tetě - zisk 50.000,-

STAVY ÚČTŮ:

- fáze burzy - min. 1.500,- na účtech
- fáze aukce - min. 3.000,- na účtech
- po 5 minutách zdvojnásobování požadovaných zůstatků, počáteční od 8.000,-

Příloha č.3 Příklad simulační hry pro ZŠ

Název: Městečko

Malé městečko, aktivitu povede tým cca 5 lidí, kteří budou s aktivitou seznámeni. Pro 16 dětí (6-7 ročník ZŠ) 45 min +přestávka + 45 min

Pomůcky: vytiskněné peníze, produkty, "techničáky" k autům a healty (červená kolečka), spínací špendlíky

Návod (pro každé dítě)

- povolání
- zákl. informace
- info o autech, výhodách a možnostech

Aktivity realizačního týmu:

- rozdává povolání, návody
- vysvětluje hru
- dohlíží na plat a případné odstupné továrníků
- zahajuje, končí jednotlivá kola
- měří čas
- rozdává každé 3 min produkty
- registruje auta
- kontroluje, zda mají v zimě všichni šálu
- vybírá healty
- dohlíží na ceny

Průběh hry:

Hraje se na kola. 1 kolo=12 min. Každé kolo je rozděleno po 3 minutách. 3 minuty jaro, 3 minuty léto, 3 minuty podzim a poslední 3 minuty zima, kdo nemá šálu, nemůže v zimě jít ven, neudělá produkt.

1. kolo 12 minut, 2. kolo 12 minut, 3. kolo 12 minut = 36 min, pauza pár minut, výměna povolání a znova 1., 2., 3. kolo

- auto - každý si může koupit auto. Auto se musí nahlásit (10 zl) - vlastník získává výhody
- šály - připnuté na tričku spínacími špendlíky. Kdo nemá šálu, nemůže jít v zimě pracovat
- jsou dány minimální ceny (možnost případných aukcí), jsou napsány u každého výrobku v sekci "rodiny"
- každé dítě dostane návod
- když nejsou peníze, mají možnost půjčit si

Systém healtů:

Healty jsou červená kolečka. Každý je bude mít u sebe (ze začátku 5, poté max. 5). Každé 3 minuty musí každý 1 healt odevzdat. Healty se dají přidávat jídlem. Komu dojdou healty vypadává ze hry.

- jablko - 1
- rohlík - 1
- rohlík se slaninou - 2
- koláč - 3
- hovězí - 3
- skopové - 3
- kuřecí - 3
- slanina - 1

Vytvoření rodin (herních skupin)

rodiny:

vlastník banky 1x

- ze začátku 500 zl
- půjčuje penízky
- úrok/kolo 20%
- vlastnictví auta= 5 healtů -> 8 healtů

chovatel ovcí, krav a slepic 1x

- na začátku - 40 zl
- vlastnictví auta = dvojnásobná "výroba"
- každé 3 min - 1 vlna + 2 ovce + 1 kráva + 2 kuřata + 2 prasata
- vejce 2 zl, vlna 20 zl, ovce 5 zl, kráva 4 zl, kuře 5 zl, prase 5 zl

výrobce vlněných šál 1x

- ze začátku - 60 zl
- vlastnictví auta = 5 healtů -> 8 healtů
- vyrábí z vlny
- šála 50 zl
- kdo má šálu, ten může chodit v zimě ven

řezník 1x

- ze začátku 80 zl
- vlastnictví auta= prase + 0 zl= 2 slaniny
- skupuje ovce, krávy a kuřata
- prodává skopové 12 zl, hovězí 11 zl, kuřecí 10 zl, slanina 8 zl
- slanina = prase + 2 zl

zemědělec 2x

- ze začátku 40 zl
- vlastnictví auta = dvojnásobná výroba
- pšenice 4 zl - 3 min 8 pšenic, 3 jablka

prodavač potravin 2x

- ze začátku 30 zl
- vlastnictví auta = pšenice = 2 rohlíky, pšenice + slanina = 2 rohlíky se slaninou, pšenice + jablko = 2 koláče
- skupují pšenici a jablka
- vyrábí

- pšenice + 1 zl = rohlík
- pšenice + slanina = rohlík se slaninou
- pšenice + jablko = koláč

obchodník 1x

- ze začátku 10 zl
- vlastnictví auta = 5 healtů -> 8 healtů
- skupuje cokoli, prodává za libovolné ceny

vlastník továrny na díly 1x

- ze začátku 500 (+platí továrníkům)
- vlastnictví auta = půlku odstupného zaměstnancům pplatí stát
- dostává výdělky, platí továrníkům každé kolo každému 70 zl, může je vyhodit (odstupné 140)
- kolo 25 zl, karoserie 50 zl

továrník 3x

- každé kolo 70 zl, v případě vyhazovu odstupné 140
- vlastnictví auta = v případě vyhazovu každé 3 min podpora od státu 25 zl
- vyrábí díly
- 1 továrník 4 kola + 1 karoserie

výrobce aut 2x

- ze začátku 200 zl
- vlastnictví auta = 5 healtů -> 8 healtů
- vyrábí auta, auto 200 zl = 4 kola + 1 karoserie + 20 zl

Příloha č.4 Příklad metodické příručky pro práci s Chromebooky

Příklad 1: Hypotéka

- Rozdělíme žáky do skupin po čtyřech, každé skupině přidělíme dva Chromebooky.
- Každá skupinka dostane za úkol vytvořit finanční plán hypotéky na pořízení starší nemovitosti v okolí svého města či vesnice.
- Na internetu (za pomocí Chromebooku) vyhledají na stránkách místních realitních kancelářích vhodnou nemovitost a zjistí její cenu.
- Na internetu (za pomocí Chromebooku) porovnají jednotlivé nabídky hypotéčních bank.
- Pro výpočet splátek počítají s příjmem ve výši průměrné mzdy v ČR - výši vyhledají na internetu (ČSÚ). Na spořícím účtu mají naspořeno šestinásobek mediánu mezd (vyhledat na internetu).
- Žáci následně vytvoří finanční plán a harmonogram placení hypotéky. Sami určí, jak dlouho a kolik peněz budou splácet. Finanční plán vytvoří do elektronické tabulky (na Google disku).
- Na internetu (za pomocí Chromebooku) vyhledají potřebné informace a podmínky nutné k uzavření hypotéky.

Příklad 2: Finanční plán

- Rozdělíme žáky do skupin po dvou a každé skupině přidělíme jeden Chromebook.
- Žáci dostanou za úkol vytvořit finanční plán rodiny. Finanční plán vytvoří do elektronické tabulky.
- Každý žák zjistí u svých rodičů přesné náklady na bydlení své rodiny. Do připravení tabulky vypíše následující informace: cena nájmu, záloha plynu, elektřiny, vody, cena za telefonní služby, cena za internet, povinné ručení aj.
- Cílem úkolu je snížit finanční náklady této rodiny.

Úkol:

- vypočítat náklady na bydlení
- porovnat nabídky cen za plyn a elektřinu
- porovnat nabídky za telefonní služby - snažit se snížit náklady
- vyhledat nabídky na povinné ručení (automobil) - snížit náklady

Příklad 3: Důchodové spoření

- Rozdělíme žáky do skupin po dvou a každé skupině přidělíme jeden Chromebook.
- Každá skupina dostane za úkol vytvořit tři alternativy, jak v důchodu mít naspořen 1 milión korun.
- Pro výpočet budou počítat se situací, že každý měsíc budou odkládat 2 tisíce korun po dobu 30 let.
- Způsob naspoření závisí na jejich volbě: investiční spoření, důchodové spoření, investice do nemovitostí atd.
- Výslednou podobu zpracují do prezentace.
- Každá skupina odprezentuje své výsledky.

Příloha č.5 Příklad komiksu

Př. Pan Štěkavý má rodinu, pracuje jako policista a dennodenně se setkává s různými situacemi od rekonstrukce boudy, přes koupi nové ledničky až po nejlepšího kamaráda, který řeší problém s nezaměstnaností.

